

**การประกันคุณภาพภายในกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2
THE INTERNAL QUALITY ASSURANCE AND LEARNER'S DESIRED
CHARACTERISTIC OF SCHOOL UNDER RATCHABURI PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2**

วัชร เมษะเลิศพัฒน์¹
วรกาญจน์ สุขสดเขียว²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 2) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 การวิจัยครั้งนี้ใช้โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 จำนวน 118 โรงเรียน เป็นหน่วยวิเคราะห์ ผู้ให้ข้อมูล ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการ โรงเรียนฝ่ายวิชาการหรือครูวิชาการ และครูผู้สอน รวมทั้งสิ้น 472 คน คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. การประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และด้านจัดระบบบริหาร และสารสนเทศ มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด
2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดย ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีค่ามัชฌิมเลขคณิตสูงสุด รองลงมาคือ ด้านมีวินัย และด้านมุ่งมั่นในการทำงาน มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด
3. การประกันคุณภาพภายในกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ทุกคู่ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันในทางบวกหรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้อยตามกันทุกคู่

Abstract

The purposes of this research were to study 1) the internal quality assurance of school under Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 2, 2) the learner's desired characteristic of school under Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 2 and 3) the relationship between internal quality assurance and learner's desired characteristic of school under Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 2. The research instrument was a questionnaire. The statistics were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, and Pearson's product-moment correlation coefficient.

¹ นักศึกษาปริญญาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

² อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

The findings were as follows:

1. The internal quality assurance of school under Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 2, as a whole and as an individual, was at a high level. Considering in each aspect, it was found that all aspects were at a high level. To rearrangement by arithmetic mean from high to low were education quality auditing, specify standards of education institutions, performance the plan of development of education institutions, to manage the development of continuing education, preparation internal quality assessment with standards of education institutions, making annual internal quality assessment report, to do the plan for development of education institutions that focus on standards of education institutions quality, performance the plan of development of education institutions and arrange for management and information system.

2. The learner's desired characteristic of school under Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 2, as a whole and as an individual, was at a high level. Considering in each aspect, it was found that all aspects were at a high level. To rearrangement by arithmetic mean from high to low were love of nation religion king, self-discipline, Honesty and integrity, observance of principles of Sufficiency Economy philosophy in one's way of life, avidity for learning, cherishing Thai-ness, Public mindedness and Dedication and commitment to work.

3. The relationship between internal quality assurance and the learner's desired characteristic of school under Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 2 was found at .01 level of statistical significance.

บทนำ

การจัดการศึกษาในยุคปัจจุบันกำลังเคลื่อนเข้าสู่สังคมแห่งความรู้ที่แพร่กระจายและเชื่อมโลกให้เป็นหนึ่งเดียวด้วยวิทยาการความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ความสำคัญของการพัฒนาประเทศ และการแข่งขันระหว่างนานาชาติ มิได้ขึ้นอยู่กับระบบทุน และคุณภาพของคนเป็นสำคัญ โลกในอนาคตจึงเน้นคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาโดยมุ่งให้ทุกคนมีการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ และมีโอกาสที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศทุก ๆ ด้านอย่างเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ.2545 ที่มีกระบวนการดำเนินการอย่างเป็นระบบ มีเป้าหมายที่ชัดเจน คือการพัฒนาคุณภาพมนุษย์ทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรม ค่านิยม ความคิด การประพฤติปฏิบัติ ฯลฯ โดยคาดหวังว่าคนที่มีความรู้จะทำให้สังคมมีความมั่นคงสงบสุข เจริญก้าวหน้าทั้งโลก แข่งขันกับสังคมอื่นในเวทีระหว่างประเทศได้ คนในสังคมมีความสุข มีความสามารถประกอบอาชีพการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

จากข้อความดังกล่าวมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรง

เป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐานรวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาคือ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพมีจุดหมายของหลักสูตรแกนกลางศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ 1) มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต 3) มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย 4) มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 5) มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ศึกษาราชบุรี เขต 2 มีสภาพและทรัพยากรต่างๆ ของแต่ละโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์พร้อมที่จะสนับสนุนในการจัดการศึกษา

อย่างเพียงพอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ได้วิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อคุณภาพ การศึกษาของนักเรียนมีหลายสาเหตุ เช่น ระบบการบริหาร ผู้บริหาร โรงเรียน ครู ผู้ปกครอง นักเรียน ฯลฯ แต่ปัจจัย ที่สำคัญที่สุด คือ ครู เพราะครูเป็นส่วนสำคัญในการควบคุม การกับดูแลการจัดการศึกษาในด้านการเรียนการสอน โรงเรียน เป็นหน่วยปฏิบัติที่มีความสำคัญที่สุดต่อคุณภาพการศึกษา โดยมีผู้บริหารเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงนโยบายการจัดการ ศึกษาไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมมีประสิทธิภาพ และ เกิดประสิทธิผล จากความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้นพบว่า สมรรถนะครูส่งผลกระทบต่อปฏิบัติงานด้านวิชาการ ในโรงเรียน ระดับประถมศึกษา เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา การศึกษาหรือจัดการศึกษาต่อไป

การพัฒนาการจัดการศึกษาโรงเรียนในระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ด้านสมรรถนะครูและการปฏิบัติงานด้านวิชาการรวมทั้ง การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญจะช่วยพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสังคมเป็นคุณสมบัติที่ จำเป็นต่อกระบวนการบริหารการศึกษา ถ้าครูขาดสมรรถนะ และการปฏิบัติงานด้านวิชาการ การที่จะปฏิบัติงานประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา ให้บรรลุผลได้นั้นย่อมเป็นเรื่องที่ เป็นไปได้อย่างยากหรืออาจจะทำให้เป้าหมายที่วางไว้ไม่ประสบ ผลสัมฤทธิ์

จากผลการประเมินคุณภาพสถานศึกษา โดยสำนักงาน รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) และการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ปีการศึกษา 2557 ที่อ้างถึงนั้น ชี้ให้เห็นถึงระดับคุณภาพของ การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาและระดับประสิทธิผล ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ผู้วิจัยตระหนัก ถึงความสำคัญในผลของการประกันคุณภาพภายในและ การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่มีความสัมพันธ์กับ พฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน จึงมีความสนใจที่จะศึกษา การประกันคุณภาพภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 เพื่อจะได้นำมาพัฒนาปรับปรุง แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2
2. เพื่อทราบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาราชบุรี เขต 2
3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างการประกัน คุณภาพภายในโรงเรียนกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาราชบุรี เขต 2

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มุ่งศึกษาเฉพาะ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 โดยศึกษาเกี่ยวกับด้านการประกันคุณภาพภายใน กับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนสังกัดสา นักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ผู้วิจัยนำ กระบวนการตามแนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน (The internal quality assurance) ของ กฎกระทรวง ว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์ วิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2556 คือ 1) การ กำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน 2) ด้านการจัดทำ แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน 3) ด้านจัดระบบ บริหารและสารสนเทศ 4) ด้านดำเนินงานตามแผนพัฒนาการ จัดการศึกษาของโรงเรียน 5) ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพ การศึกษา 6) ด้านการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐาน การศึกษาของโรงเรียน 7) ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน 8) ด้านการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาอย่างต่อเนื่อง และกระบวนการตามแนวคิดเกี่ยวกับ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (The learner's desired characteristic) ของกระทรวงศึกษาธิการ แนวทางการพัฒนาการวัดและประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 คือ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย 8) มีจิตสาธารณะ

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย เป็นการศึกษาสภาพปัญหา นิยามปัญหา ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาจากเอกสาร วารสาร ข้อมูล สถิติ รายงานวิจัย เพื่อนำมาจัดทำโครงร่างงานวิจัย เสนอขอความเห็นชอบต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เสนอโครงร่าง ต่อภาควิชาเพื่อขอความเห็นชอบและขออนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยจัดสร้างเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลและพัฒนา ทดสอบเครื่องมือปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของเครื่องมือ ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลตัวอย่าง โดยขอหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อติดต่อขออนุญาตเก็บข้อมูล โดยขอความอนุเคราะห์และส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาทดสอบความสมบูรณ์ วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ และแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย เป็นขั้นตอนการร่างรายงานผลการวิจัย นำเสนอคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบแก้ไขให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ จัดทำเป็นรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุมัติเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 จำนวน 170 โรงเรียน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 118 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล โรงเรียนละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหรือครูวิชาการ จำนวน 1 คน และครูผู้สอน จำนวน 2 คน รวมผู้ให้ข้อมูล 472 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checkList) เพื่อสอบถามข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ 1) เพศ 2) อายุ 3) วุฒิการศึกษา 4) ตำแหน่งในปัจจุบัน และ 5) อายุราชการ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ซึ่งพัฒนาตามกฎกระทรวงว่าด้วย

ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2546 ของกระทรวงศึกษาธิการ

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างจากแนวคิดเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการวัดประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขอความร่วมมือไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 เพื่อขอความช่วยเหลือออกหนังสือไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างช่วยอนุเคราะห์ให้ข้อมูลตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

2. ผู้วิจัยดำเนินการจัดเก็บข้อมูลด้วยตนเอง สำหรับสถานศึกษาสามารถดำเนินการได้ ส่วนสถานศึกษาที่ติดขัดด้วยข้อจำกัดด้านความพร้อม ด้านเวลาของผู้วิจัยหรือเป็นสถานศึกษาที่การคมนาคมไม่สะดวก ผู้วิจัยใช้วิธีการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ โดยวิธีการลงทะเบียนพร้อมทั้งแนบซองเปล่าและติดแสตมป์ เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้โรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ซึ่งประกอบด้วย สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี อำเภอบ้านโป่ง อำเภอดำเนินสะดวก อำเภอโพธาราม และอำเภอบางแพ เป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายวิชาการหรือครูวิชาการ และครูผู้สอน รวมทั้งสิ้น 472 คน เมื่อได้รับข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วนำข้อมูลไปคำนวณหาค่าสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล
 ใช้การคำนวณค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)
2. การวิเคราะห์ระดับการประกันคุณภาพภายในใช้
 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard
 deviation)
3. การวิเคราะห์ระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์
 ของนักเรียนใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต (mean) และส่วนเบี่ยงเบน
 มาตรฐาน (standard deviation)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ระดับการประกันคุณภาพ
 ภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม
 ศึกษาราชบุรี เขต 2 ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต
 ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากตัวอย่าง 110
 โรงเรียน แล้วนำค่ามัชฌิมเลขคณิตไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์
 ตามแนวคิดของเบสท์ กลุ่มตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวม

(n = 110)

การประกันคุณภาพภายในโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน (X_1)	3.89	0.57	มาก
2. ด้านการจัดทาแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน ที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน (X_2)	3.78	0.65	มาก
3. ด้านจัดระบบบริหารและสารสนเทศ (X_3)	3.75	0.61	มาก
4. ด้านดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน (X_4)	3.87	0.51	มาก
5. ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา (X_5)	3.89	0.36	มาก
6. ด้านการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียน (X_6)	3.81	0.52	มาก
7. ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมิน คุณภาพภายใน (X_7)	3.79	0.69	มาก
8. ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (X_8)	3.83	0.39	มาก
รวม (X_{tot})	3.83	0.18	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การประกันคุณภาพภายใน
 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 ราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, S.D.
 = 0.18) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก
 ทุกด้าน โดยด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
 มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.36)
 รองลงมาคือ ด้านดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา
 ของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.51) และด้านจัดระบบบริหาร
 และสารสนเทศ มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.75$,

S.D. = 0.61) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียน

ในการวิเคราะห์ระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์
 ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม
 ศึกษาราชบุรี เขต 2 ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$)
 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. แล้วนำค่ามัชฌิมเลขคณิต
 ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์

ตารางที่ 2 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยภาพรวม

(n = 110)			
การประกันคุณภาพภายในโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านรักษาดี ศาสน์ กษัตริย์ (Y_1)	4.00	0.31	มาก
2. ด้านรักษาดี ศาสน์ กษัตริย์ (Y_2)	3.87	0.66	มาก
3. ด้านมีวินัย (Y_3)	3.92	0.53	มาก
4. ด้านใฝ่เรียนรู้ (Y_4)	3.78	0.53	มาก
5. ด้านอยู่อย่างพอเพียง (Y_5)	3.83	0.56	มาก
6. ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน (Y_6)	3.70	0.62	มาก
7. ด้านรักความเป็นไทย (Y_7)	3.77	0.23	มาก
8. ด้านมีจิตสาธารณะ (Y_8)	3.74	0.34	มาก
โดยภาพรวม	3.83	0.45	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดย ด้านรักษาดี ศาสน์ กษัตริย์ มีค่ามัชฌิมเลขคณิตสูงสุด ($\bar{X} = 4.00$ S.D.= 0.31) รองลงมาคือ ด้านมีวินัย ($\bar{X} = 3.92$, S.D.= 0.53) และด้านมุ่งมั่นในการทำงาน มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.70$, S.D.= 0.62)

อภิปรายผล

1. การประกันคุณภาพภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และด้านจัดระบบบริหารและสารสนเทศ มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุดตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากจากการบริหารงานของโรงเรียนต้องมีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่เป็นประจำทำให้มีการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง บุคลากรที่รับผิดชอบมีความชำนาญ จึงทำให้การประกันคุณภาพภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของบุญกว้างจอมแก้ว ได้ศึกษาสภาพความเข้าใจและการปฏิบัติตามระบบ

หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา ที่ดำเนินการประกันคุณภาพภายในปกติกับสถานศึกษานร่อนพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมพบว่า มีความเข้าใจและการปฏิบัติสอดคล้องกันตามระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ มีการบริหารระบบประกันคุณภาพที่สอดคล้องกับวงจรการบริหารคุณภาพของ Deming คือ การวางแผน (Plan), การดำเนินการตามแผน (Do), การตรวจสอบคุณภาพ (Check) และปรับปรุงพัฒนาต่อเนื่อง (Action) แต่ขาดการดำเนินการตามหลักการประกันคุณภาพที่สำคัญ คือ การบริหารจัดการให้ระบบประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารหรือผูกติดอยู่กับงานปกติ (built-in) ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและขาดการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้วพบว่าสถานศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความเข้าใจและการปฏิบัติไม่สอดคล้องกับระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้ การบริหารระบบบริหารและสารสนเทศ การพัฒนามาตรฐานการศึกษา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา และเมื่อเปรียบเทียบสภาพความเข้าใจและการปฏิบัติตามระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาทั้งสองกลุ่มในภาพรวมพบว่า มีความเข้าใจและการปฏิบัติในเรื่องระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้วจะ

แตกต่างกันในเรื่องการบริหารระบบบริหารและสารสนเทศ และการผุ้ระบบประกันคุณภาพการศึกษา

2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดย ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีค่ามัชฌิมเลขคณิตสูงสุด รองลงมาคือ ด้านมีวินัย และด้านมุ่งมั่นในการทำงานมีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด เนื่องจากคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน เป็นตัวชี้วัดหนึ่งที่อยู่ในการประกันคุณภาพภายใน จึงทำให้มีการพัฒนาและส่งเสริมควบคู่กันไป อีกทั้งเป็นนโยบายของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องการให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อการพัฒนาศักยภาพของนักเรียน ในการดำเนินชีวิตและการใช้ในการศึกษาที่สูงขึ้นไป สอดคล้องกับงานวิจัยของแอนโทนี (Anrhone) ได้ศึกษาผลโปรแกรมลักษณะบุคคลศึกษาที่มีผลต่อนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนขนาดเล็กในชนบทหนึ่ง เพื่อวิเคราะห์การประเมินค่าและความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับคุณลักษณะบุคคลที่ระบุไว้ ตามที่เสนอในโปรแกรมนี้ และเพื่อวัดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในระหว่างการดำเนิน โปรแกรมนี้วิธีการศึกษาใช้การออกแบบพหุวิธีคือใช้เครื่องมือที่แตกต่างกันทางภาษาเพื่อสำรวจความเข้าใจและการประเมินค่าเกี่ยวกับคุณลักษณะของบุคคลตามที่ระบุไว้ ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากผลการประเมินวินัยโรงเรียนได้นำมาใช้วัดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม ผลการศึกษาพบว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในกลุ่มทดลองเกี่ยวกับความเข้าใจและการประเมินค่าของนักเรียนในด้านลักษณะของบุคคลที่ระบุไว้ไม่มีการวัดความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในด้านการประเมินค่า

3. การประกันคุณภาพภายในโรงเรียนกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ทุกคู่ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าความสัมพันธ์กันทางบวกหรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้ายคลึงกันทุกคู่ ทั้งนี้เนื่องจากมาจากตัวชี้วัดที่มีอยู่ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในสถานศึกษาที่ต้องมีการพัฒนาคุณลักษณะที่พึง

ประสงค์ของนักเรียนทำให้การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริดา แยมกลิ่น ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า

- 1) การประกันคุณภาพภายในโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
- 2) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ
- 3) การประกันคุณภาพภายในกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผู้บริหารควรจัดทำแผนพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ตลอดจนให้แนวทางการปฏิบัติกับผู้ได้บังคับบัญชาในแนวทางเดียวกัน

2. ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึงและต่อเนื่องในเรื่องการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน อันนำไปสู่มาตรฐานของสถานศึกษา

3. ผู้บริหารควรนำความรู้ความเข้าใจในหลักการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการบริหารการศึกษา ตลอดจนการเปิดโอกาสให้บุคลากรได้มีแสดงความคิดเห็น ซึ่งจะช่วยให้ได้รับความรู้ ความคิดเห็น ตลอดจนแนวคิดที่อาจเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

2. ศึกษาแนวทางการพัฒนาประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 เชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาข้อมูลเชิงลึกอีกแนวทางหนึ่ง

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **แนวทางการพัฒนาการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด. กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

บุญกว้าง จอมแก้ว. **ความเข้าใจและปฏิบัติตามระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา จังหวัดนครปฐม : สารนิพนธ์ปริญญา** มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2550, 89.

ปรัชญา เวสารัชช์. (2555). **หลักการจัดการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักการปฏิบัติการศึกษา.

มีเดีย อินเทลลิเจนซ์ เทคโนโลยี. (2551). **รวมกฎหมายการศึกษา ฉบับสมบูรณ์**. ปทุมธานี: บริษัท มีเดีย อินเทลลิเจนซ์ เทคโนโลยี จำกัด.

ศิริดา แี่ยมกลิ่น. **ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารระบบสารสนเทศของโรงเรียนกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2551, 111.

สุนันทา เลहनัน. (2551). **การพัฒนาองค์การ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์รุ่งพัฒนา.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2. (2557). **วิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2557**. ราชบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี.

Anthony, Mary Chirtine J. Jackson. "An Investigation of the Efficacy of a character Program in a Rural Middle school," **Dissertation Abstracts International** 63,4(October 2002):1240-A

Daniel Katz and Robert L. Kahn. (1978). **The Social Psychology of Organizations**. New York: John Wiley & Son.

Charls R. Milton. (1981). **Human Behavior in Organization**. Englewood Cliffs, New Jersey: PrenticeHall Inc., 1981.

Lee J. Cronbach. (1974). **Essentials of Psychological Testing**. New York: Harper & Row Publisher.

